

DOI 10.18524/2304-1587.2019.2(35).186020

УДК 343.13:004

О. Д. Жученко

аспірант

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
кафедра кримінального права, кримінального процесу
та криміналістики

Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ МЕТОДИ ОБЛІКУ, ОЦІНКИ Й ОПРАЦЮВАННЯ ДОКАЗІВ: НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ НА СТАДІЇ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Стаття присвячена дослідженню напрямів використання інформаційно-аналітичних методів обліку, оцінки та опрацювання доказів у кримінальному провадженні в рамках концепції Електронного кримінального провадження, з метою подальшого їх використання в процесі доказування. Запропоновано способи обліку та класифікації доказів, зібраних стороною обвинувачення з використанням інформаційно-аналітичних методів. Крім того, розроблено пропозиції щодо автоматичної оцінки доказів на предмет їх належності та допустимості.

Ключові слова: кримінальний процес, електронне кримінальне провадження, докази, доказування, речові докази.

Постановка проблеми. Процес збирання доказів є основною діяльністю у кримінальному провадженні. Саме на докази спирається слідчий, прокурор, слідчий суддя та суд під час встановлення й оцінки фактів та обставин, які підлягають доказуванню. Однак недотримання основних засад кримінального провадження під час збирання доказів, їх неналежна оцінка призводять у подальшому до порушення основоположних прав і свобод громадян, заважають досягти мети кримінального провадження. Найчастіше причинами цього стає людський фактор, адже процедури збирання доказів і проведення слідчих дій чітко регламентовано в Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України). Прогрес у розвитку інформаційних технологій дозволяє уникнути ряду подібних проблем, перекладаючи на інформаційно-аналітичні системи контроль за виконанням регламентованих алгоритмів. У рамках розробки концепції Електронного кримінального провадження можна розробити методи, які б автоматично відслідковували можливі порушення в процесі збору доказів і допомагали б стороні обвинувачення в їх оцінці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо збирання доказів та їх оцінки з урахуванням положень кримінального процесуального законодавства України досліджували такі вітчизняні науковці, як Ю. П. Аленін, В. П. Гмирко, В. Г. Гончаренко, Ю. М. Грошевий,

О. В. Капліна, В. О. Коновалова, Л. М. Лобойко, А. О. Ляш, В. Т. Нора, А. В. Панова, Л. Д. Удалова, В. Ю. Шепітько, М. Є. Шумило та інші вчені. Однак у доктрині кримінального процесу досі не досліджувалися напрями використання інформаційно-аналітичних методів на стадії досудового розслідування.

Мета статті. Метою статті є дослідження напрямів застосування інформаційно-аналітичних методів обліку, оцінки та опрацювання доказів у кримінальному провадженні на стадії досудового розслідування задля удосконалення можливостей їх використання стороною обвинувачення.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до ст. 91 КПК України, доказування полягає у збиранні, перевірці та оцінюванні доказів з метою встановлення обставин, що мають значення для кримінального провадження [1, ст. 91].

Кримінальний процесуальний кодекс України передбачає обов'язок сторони обвинувачення не лише оцінювати докази, які свідчать про обставини кримінального правопорушення та винуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення, але й оцінювати докази, які вказують на обставини, що можуть свідчити про відсутність події кримінального правопорушення, відсутність в діянні особи ознак кримінального правопорушення (відсутність складу кримінального правопорушення у діяннях особи, непричетність особи до вчинення конкретного кримінального правопорушення).

Додержання порядку збирання доказів, їх оцінка та можливість використання в суді найголовнішим чином впливають на прийняття кінцевого рішення у кримінальному провадженні. Адже, як зазначив В. Ю. Шепітько, «...справедливість розслідування не може бути забезпечена без встановлення (доказування) фактів, що відображають об'єктивні обставини події, які є предметом розслідування» [2, с. 205].

Від можливості використання тих чи інших доказів під час доказування всіх обставин кримінального правопорушення залежить успіх кримінального провадження. Під успіхом ми розуміємо виконання завдань кримінального правопорушення, передбачених ст. 2 КПК України: «...забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу, і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура» [1, ст. 2].

Визначальну роль у процесі доказування відіграє можливість використання доказів, що залежить від їх оцінки на предмет належності та допустимості. Адже, як зазначив у своєму дослідженні М. Є. Шумило, «...у доказуванні... реально важливим є не так джерельна основа, як те, які саме висновки зробить суб'єкт доказування із отриманого доказового матеріалу» [3, с. 41].

Оцінка доказів здійснюється стороною обвинувачення та судом як на підставі об'єктивних фактів, так і на підставі суб'єктивного власного переконання.

В умовах сучасного стану розвитку інформаційних технологій і програмних можливостей ряд об'єктивних критеріїв під час оцінки доказів у рамках кримінального провадження є можливим доручити інформаційно-аналітичній системі на кшталт системи Електронного кримінального провадження (далі – ЕКП).

Адже використовуючи чіткі алгоритми, відрегульовані в КПК України, систему ЕКП можна запрограмувати на відслідковування порядку збирання доказів та їх оцінки.

Запропоновані нижче методи розроблено з урахуванням використання способів фіксації кримінального провадження, розглянутих у попередніх роботах [4].

Так, для початку в такій системі пропонується обліковувати окремими записами всі докази, зібрані в рамках досудового розслідування. Групувати такі докази пропонується на підставі критерію процесуальних джерел доказів відповідно до КПК України:

- речові докази, які отримані стороною обвинувачення під час проведення слідчих дій (обшуків, оглядів), заходів забезпечення кримінального провадження (тимчасовий доступ до речей та документів) та наданих іншими учасниками кримінального провадження;
- документи, які являють собою протоколи слідчих, процесуальних дій, висновки ревізій, матеріали фото-, відео-, аудіо зйомок;
- показання, які відображені в протоколах допитів;
- висновки експертів.

У подальшому користувачу необхідно надати інструмент для оцінки доказів. Оцінка доказу з точки зору його допустимості повинна здійснюватися, спираючись на об'єктивні критерії.

Порушення порядку отримання доказу, встановленого КПК України, залишається розповсюдженою причиною визнання судом доказів недопустимими. Як пише А. В. Панова, «...запровадження законодавцем положення частини 2 ст. 87 КПК в якості підстави визнання фактичних даних недопустимими пов'язано із тим, що правовою підставою здійснення низки процесуальних дій, які обмежують права людини під час кримінального провадження, є ухвала слідчого судді, при постановленні якої перевіряється наявність передбачених законом підстав для проведення цієї дії та, відповідно, законності втручання до сфери прав людини у такий спосіб. Діяльність слідчого судді зі здійснення судового контролю під час досудового розслідування є гарантією дотримання прав людини у сфері кримінального судочинства» [5, с. 54].

Оперування недопустимими доказами, їх використання несе в собі ряд негативних наслідків у кримінальному провадженні: порушення або обмеження конституційних прав громадян унаслідок прийняття рішень, які ґрунтуються на недопустимих доказах; втрата можливості доказати причетність особи до вчинення кримінального правопорушення внаслідок використання хоча й належних, однак недопустимих доказів; винесення виправдувального вироку відносно особи, яка об'єктивно є винною у вчи-

ненні кримінального правопорушення, однак її вина недоведена через визнання доказу недопустимим тощо.

Використання інформаційно-аналітичних методів у рамках реалізації ідеї ЕКП дасть змогу уникнути ряду випадків, коли органи досудового розслідування та прокуратура вчиняють дії або проявляють бездіяльність, які призводять до визнання одержаного доказу недопустимим.

Розглянемо способи обліку таких доказів та автоматичні методи оцінки їх допустимості.

Речові докази. Процесу належного обліку та оцінки речових доказів у рамках функціонування системи ЕКП передують процес обліку речей, документів і майна, отриманих стороною обвинувачення в ході досудового розслідування. Цей етап є досить важливим для слідчого та прокурора, адже вірно обліковані речі, документи та майно допоможуть належним чином оцінити їх як докази.

Так, електронна система повинна відслідковувати отримані речі та документи, які або ж є доказами, або не можуть бути доказами.

Найголовнішими проблемами під час збирання та оцінки речових доказів стає порушення порядку їх отримання, подальшого зберігання та арешту, неналежне їх використання під час проведення експертиз тощо.

Пропонується обліковувати речі, документи та майно, до яких сторона обвинувачення отримала доступ за такими підгрупами: «Тимчасово вилучене майно», «Арештоване майно», «Речі та документи, до яких отримано тимчасовий доступ»; «Речі, вилучені з обігу»; «Речі та майно, надані іншими учасниками провадження».

Жодне інше джерело речового доказу в такій системі не може бути використано, адже інше не передбачено КПК України.

Відтак, усі речі, документи та майно, які сторона обвинувачення вилучила під час затримання особи, обшуку або огляду, повинні потрапляти до підгрупи «Тимчасово вилучене майно». Після їх обліку система має відслідковувати необхідність прийняття рішення щодо майна протягом наступного дня. У випадку підготовки клопотання про арешт майна та його розгляду слідчим суддею протягом 72-х годин з накладення арешту, таке майно повинно відобразитись уже в підгрупі «Арешт майна».

Відсутність вчасно підготовленого клопотання про арешт майна, несвоєчасний його розгляд або відмова в задоволенні клопотання є підставами для повернення тимчасово вилученого майна відповідним особам. У такому випадку система повинна обов'язково вимагати від слідчого та прокурора у кримінальному провадженні прийняти відповідне рішення, про що будуть проінформовані керівники прокуратури та орган досудового розслідування. Незалежно від того, наскільки повно та швидко сторона обвинувачення відреагує на вплив строку тимчасового вилучення майна, визнати таке майно речовим доказом у кримінальному провадженні технічно стане неможливим. А тому не буде можливості посилатись на такі докази під час прийняття рішень.

Винятком з такої системи контролю за тимчасово вилученим майном мають стати речі, вилучені з обігу. Такі речі не підлягають арешту й одразу

повинні потрапляти до підгрупи «Предмети і речі, вилучені з обігу». Однак на практиці трапляються ситуації, коли слідчий при вилученні речовини, яка можливо є наркотичним засобом, не може бути впевнений у тому, що це за речовина. За відсутності експрес-тесту під час проведення слідчої дії виникає необхідність у проведенні експертизи. У такому випадку арешт на вилучену речовину все ж необхідно накладати.

Для врегулювання такої ситуації в роботі системи ЕКП пропонується розробити різні значення характеристики «Вид майна» при обліку вилучених під час слідчої дії речовин. Так, речовина, яку досліджено експрес-тестом і яка виявилась наркотичною, має бути оцінена «Вилучена з обігу». Втім, якщо слідчий вилучає речовину з ознаками наркотиків, однак не впевнений в цьому, така речовина повинна бути оцінена як «Має ознаки вилучення з обігу». Облікована таким чином речовина підлягає накладенню арешту за загальними правилами, однак система повинна вимагати від сторони обвинувачення обов'язкового призначення експертизи для з'ясування природи речовини.

Досить важливим джерелом отримання речових доказів є речі, документи та майно, які стороні обвинувачення надали інші учасники, зокрема сторона захисту. Адже в багатьох випадках такі речові докази можуть свідчити про непричетність певної особи до вчинення кримінального правопорушення або нівелювати певну ознаку складу кримінального правопорушення. Досить важливо вірно з процесуальної точки зору зафіксувати наявність таких доказів. Кримінальний процесуальний кодекс України, нажаль, по-верхнево регламентує такий процес. Тому в рамках функціонування системи ЕКП пропонується обліковувати факт передання стороні обвинувачення від інших учасників кримінального провадження речей через подання відповідного клопотання та формування постанови про його задоволення. Саме в документі повинен відобразитись факт отримання речей. Такі речі пропонується обліковувати в підгрупі «Надано учасниками провадження».

Вірно обліковані речі та майно, одержані без порушення процесуального порядку, – найголовніша передумова для визнання їх речовими доказами. Такі речі пропонується зазначити як «Речовий доказ», що в подальшому призведе до їх відображення у відповідному підрозділі системи.

Після визнання речей і майна доказами, система ЕКП повинна, по-перше, зобов'язати слідчого оглянути кожен речовий доказ, по-друге – оцінити його за критерієм допустимості.

Якщо не порушено жодного з вищенаведених порядків, а також порядків проведення слідчих дій як джерел отримання речових доказів, то такий доказ має вважатись допустимим.

В якості превентивного засобу, система не повинна допускати збирання недопустимого доказу. Для прикладу, цього можна досягти шляхом заборони обліку слідчих дій, які не були санкціоновані судом в установленому законом порядку, або ж шляхом заборони тимчасового доступу до речей, вилучення яких також обмежене КПК України.

Втім, не завжди подібна система може зреагувати на рівні превенції. Наприклад, орган досудового розслідування може провести невідкладний

обшук без дозволу суду з вилученням певних речей. Однак у подальшому слідчий не вжив заходів щодо санкціонування такого обшуку, або ж слідчий суддя відмовився задовольняти клопотання про його «узаконення». Внаслідок наведених обставин система автоматично повинна визнати такий доказ недопустимим, заборонити посилається на нього при прийнятті рішень і зобов'язати слідчого повернути власникам неарештоване майно.

Документи. Обліковані в системі ЕКП протоколи, акти ревізій, інші документи при необхідності повинні бути зазначені як документи-докази. Допустимість таких доказів, як і в попередньому випадку, повинна оцінюватись системою автоматично на підставі аналізу процедури отримання таких доказів.

Показання. Норми КПК України та практика їх застосування під час отримання таких доказів, як показання, свідчить про те, що порушення процесуального порядку їх отримання є досить поширеним.

Як правило, порушення процесуального порядку одержання показань полягає в наступному:

- допит свідка, якому в подальшому було повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення;
- допит неповнолітньої особи без присутності його представника, лікаря або педагога;
- не роз'яснення допитуваній особі її прав, зокрема, права не свідчити проти себе чи близьких осіб;
- попередження потерпілого про кримінальну відповідальність за відмову у наданні показань.

Деякі з таких порушень взагалі не мають місця в концепції ЕКП, інші ж повинні моніторитись системою, і у випадку наявності таких порушень відповідні докази повинні обліковуватись як ймовірно недопустимі.

Наприклад, не є проблемою для інформаційно-аналітичної системи відслідковувати кожен випадок, коли особі, яку було допитано в якості свідка, в подальшому повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення. Протокол допиту цієї особи в якості свідка система повинна помічати як недопустимий доказ, а тому забороняти слідчому, прокурору спиратись на такий протокол під час підготовки клопотань, прийняття рішень про закінчення досудового розслідування тощо.

Більшість інших підстав, коли показання можуть бути визнані недопустимим доказом, система повинна попереджувати заздалегідь. Для прикладу, система мала б взагалі блокувати спробу допиту неповнолітньої особи без присутності законного представника, психолога, лікаря чи педагога, технічно заблокувавши можливість навіть створити такий протокол. Реалізація зазначених дій на рівні логічного алгоритму не складна: якщо вік допитуваної особи менше 18-ти років, то в протоколі допиту в полі «Особі, присутні під час допиту» обов'язково повинен бути учасник з типом «законний представник», або «педагог», або «психолог», або «лікар». Якщо ця умова не дотримана, то початок допиту та формування на його підставі протоколу є неможливим.

Дотримання таких вимог, як роз'яснення права не свідчити проти себе та своїх близьких, попередження про відповідальність за відмову в наданні показань або відсутність такого попередження також можна реалізувати на технічному рівні. Набір полів і бланків для допиту осіб має відповідати процесуальному статусу особи та її віку. Таким чином, слідчий або прокурор не матимуть змоги скласти невірний протокол або невірно провести допит, що суттєво знизить шанс отримання недопустимого доказу.

Висновки експерта. Облік висновку експерта як доказу повинен проводитись слідчим, прокурором шляхом надання такому висновку відповідної відмітки.

Для оцінки такого доказу з точки зору допустимості система має аналізувати такі дані, як вірність процедури призначення експертизи (алгоритм призначення експертизи повинен бути запрограмований у системі), порядок одержання експертних біологічних зразків для проведення експертизи, ознайомлення сторін із висновками експерта.

Всі алгоритми та процедури, яких необхідно дотримуватись в рамках призначення та проведення експертизи, можна задати в системі, яка унеможливить порушення цього процесу шляхом зобов'язання діяти так, а не інакше. Це виключить можливість визнання такого доказу недопустимим.

Факторами, які в подальшому можуть спричинити визнання висновку експерта недопустимим доказом, можуть бути: зацікавленість експерта в результатах його дослідження, залежність від певних учасників кримінального процесу, компетентність експерта або безпосередні висновки чи висловлювання, описані в документі. У такому випадку користувачу системи ЕКП доцільно надати можливість самостійно оцінити такий доказ як ймовірно недопустимий.

Після облікування доказів у системі ЕКП та оцінки їх системою як допустимих, докази необхідно оцінити за критерієм належності.

Для сторони обвинувачення оцінку доказу з точки зору його належності доцільно проводити одразу після отримання такого доказу.

Належність доказу – поняття мінливе, яке залежить від кількості раніше зібраних і вже перевірених доказів у конкретний проміжок часу. Адже, «... оскільки кримінальне провадження супроводжується постійним збільшенням кількості доказів, а у зв'язку з цим – можливою зміною кола обставин, що підлягають встановленню, то й висновок про належність доказів на певному етапі кримінального провадження може змінюватися» [6, с. 136].

І хоча цей процес у своїй основі є суб'єктивним, однак для користувача системи ЕКП пропонується розробити алгоритм, за допомогою якого він зможе облікувати обставини, на доказування яких спрямований доказ або шляхи, якими цей доказ буде використано. Для вибору напрямів доказування або використання доказу пропонується розробити такі значення:

- подія кримінального правопорушення, з можливістю диференціювати подію за складовими;
- винуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення (додатково користувач обирає особу-учасника, якої стосується даний пункт);

- відсутність складу кримінального правопорушення у діяннях особи (додатково користувач обирає особу-учасника, якої стосується даний пункт);
- непричетність особи до вчинення конкретного кримінального правопорушення (додатково користувач обирає особу-учасника, якої стосується даний пункт);
- вид і розмір шкоди, розмір процесуальних витрат;
- вплив на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення;
- характеристика особи (додатково користувач обирає особу-учасника, якої стосується даний пункт);
- пом'якшення чи обтяження покарання (додатково користувач обирає особу-учасника, якої стосується даний пункт);
- перевірка достовірності іншого доказу (додатково користувач обирає інший доказ, якого стосується даний пункт);
- перевірка можливості використання іншого доказу (додатково користувач обирає інший доказ, якого стосується даний пункт).

Наведені характеристики передбачено у ст. 85 та ч. 1 ст. 91 КПК України. Якщо слідчий і прокурор можуть використати доказ для будь-яких описаних вище цілей, то такий доказ вважається належним. Мета такої функції в системі ЕКП – допомогти користувачу визначитись, як саме буде використано доказ. Адже, якщо слідчий чи прокурор не можуть використати доказ жодним чином із перелічених пунктів, то перед ним постане питання: а навіщо такий доказ отримано взагалі?

Такий алгоритм дій допоможе вирішити проблему оперування неналежними доказами, а також звужить діяльність подальшої оцінки та перевірки доказів, відкинувши ті з них, які не мають відношення до кримінального провадження.

Висновки. Таким чином, запропоновані інформаційно-аналітичні методи обліку, оцінки та опрацювання доказів, отриманих стороною обвинувачення, зможуть підвищити ефективність досудового розслідування та зменшити кількість випадків оперування правоохоронними органами неналежними або недопустимими доказами. Постійний автоматичний моніторинг за додержанням законної процедури проведення слідчих дій, систематизація зібраних доказів і допомога слідчому, прокурору в їх оцінці здатні суттєво знизити ймовірність вчинення процесуальних помилок. Комплексна автоматична оцінка доказів сприятиме їх належному використанню в суді. Як наслідок – покращиться якість і ефективність досудового розслідування.

Розробка автоматичних методів оцінки доказів, поряд з контролем за додержанням вимог процесуального законодавства при провадженні досудового розслідування, стали ще однією ланкою на шляху до формування цілісної концепції електронного кримінального провадження.

Список літератури

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. *Законодавство України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 13.11.2019).
2. Шепітько В. Ю. Трансформації в кримінальному процесі та деякі тенденції криміналістики в сучасних умовах. *Науковий вісник Львівської комерційної академії. Серія: Юридична*. 2015. Вип. 1. С. 201-207.
3. Шумило М. Є. Поняття «докази» у Кримінальному процесуальному кодексі України: спроба критичного переосмислення ідеології нормативної моделі. *Вісник Верховного Суду України*. 2013. № 2 (150). С. 40-48.
4. Жученко О. Д. Значення електронного документообігу у формуванні електронного кримінального провадження. *Зб. тез доп. ОНУ імені І. І. Мечникова* (м. Одеса, 24-26 квітня 2019 р.). Одеса, 2019. С. 53-56.
5. Панова А. В. Визнання доказів недопустимими у кримінальному провадженні : дис. ... канд. юр. наук: 12.00.09. Харків, 2016. 226 с.
6. Федукін М. С., Вакулік О. А. Проблемні аспекти належності та допустимості доказів у кримінальному провадженні. *Суспільство, право, психологія та педагогіка: поступ у майбутнє: зб. матеріалів курсантсько-студентського форуму «STUDIO ВЕСНА 2018»* (Київ, 25 квіт. 2018 р.) /відп. ред. А. А. Кріпак. К.: Ін-т крим.-викон. служби, 2018. С. 135-139.

Стаття надійшла до редакції 13.11.2019 р.

О. Д. Жученко

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова,
кафедра уголовного права, уголовного процесса и криминалистики
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ УЧЕТА, ОЦЕНКИ И ОБРАБОТКИ ДОКАЗАТЕЛЬСТВ: НАПРАВЛЕНИЯ ПРИМЕНЕНИЯ НА СТАДИИ ДОСУДЕБНОГО РАССЛЕДОВАНИЯ

Резюме

Проанализировав основные направления использования информационно-аналитических методов учета, оценки и обработки доказательств в рамках концепции Электронного уголовного производства, мы пришли к следующим выводам. Сбор доказательств и их дальнейшее использование в процессе доказывания являются основной деятельностью органов досудебного расследования в уголовном производстве. От того, насколько верно будет выдержана процедура сбора доказательств, и как они будут оценены следствием и судом, зависит исход уголовного производства. Во время досудебного расследования распространенными случаями являются процессуальные ошибки во время проведения следственных действий, нарушение сроков принятия решений, что может привести к признанию ряда собранных доказательств недопустимыми или ненадлежащими. Исправить подобную ситуацию может использование информационно-аналитической системы как основополагающей составляющей концепции электронного уголовного производства. В статье предложены способы учета и классификации всех доказательств и их источников в электронной системе. Кроме того, рассмотрены методы их автоматической оценки. По критерию допустимости оценку доказательств предложено осуществлять путем анализа их источников, контроля за процессом проведения соответствующих следственных действий, мониторинга всех факторов, которые могут повлиять на признание доказательств недопустимыми. Для оценки доказательств по критерию относительности предлагается разработать алгоритм, который позволит следователю или прокурору обозначить, с какой целью возможно использовать доказательство в процессе доказывания. Благодаря таким решениям найдены пути, которые помогут стороне обвинения избежать использования недопустимых или ненадлежащих доказательств в уголовном производстве. А значит – улучшить качество и эффективность уголовного преследования.

Ключевые слова: уголовный процесс, электронное уголовное производство, доказательства, доказывание, вещественные доказательства.

O. D. Zhuchenko

Odesa I. I. Mechnikov National University,
The Department of Criminal Law, Criminal Procedure and Criminalistics
Frantsuzskiy Boulevard, 24/26, Odesa, 65058, Ukraine

**DIRECTIONS FOR THE USING OF INFORMATION
AND ANALYTICAL METHODS OF RECORDING, EVALUATING
AND PROCESSING EVIDENCE AT THE STAGE
OF PRE-TRIAL INVESTIGATION**

Summary

Having analyzed the main directions of the use of information and analytical methods of accounting, evaluation and processing of evidence within the framework of the concept of Electronic Criminal Proceedings, and reached the following conclusions. The collection of evidence and its further use in the process of proof are the main activities of the pre-trial investigation bodies in criminal proceedings. The outcome of criminal proceedings depends on how well the procedure for collecting evidence is maintained and how it will be assessed by the investigation and the court.

Procedural errors during investigative actions, violation of decision-making deadlines are common during pre-trial investigation. This may lead to the recognition of a number of evidence collected as inadmissible or inappropriate. The use of the information and analytical system as a basic component of the concept of electronic criminal proceedings can correct such a situation. The article proposes methods of accounting, classification of all evidence and its sources in the electronic system. In addition, methods of their automatic evaluation are considered. According to the criterion of admissibility, it is proposed to evaluate evidence by analysing its sources, monitoring the process of carrying out appropriate investigations, monitoring all factors that may affect the recognition of evidence as inadmissible. In order to evaluate the evidence by the criterion of suitability, it is proposed to develop an algorithm by which the investigator or prosecutor will be able to indicate for what purposes it is possible to use the evidence in the proof process. Thanks to such solutions, ways have been found that help to ensure that the prosecution side does not use unacceptable or inappropriate evidence in criminal proceedings. This means improving the quality and effectiveness of criminal prosecutions.

Key words: criminal proceedings, electronic criminal proceedings, evidence, proof, physical evidence.